

TÝDNINGARMIKIL

Söguligir bygningar og bygninganlegg

Okkurt er sum tíðir uppá, at tað er neyðugt, nú vit hava sæð, hvussu illa um verður fari við okkara mannaskapta umhvørvið, bæði tað sum stendur uppi og tað sum er undir moldum, at vit taka henda arv okkara í álvara

ALBERT ISFELD

Nógv vatn er runni í sjógvin, síðani okkara forfedrar á fyrstan tí gjørdur landnám her sum víkingar, og lítið er at síggja av søgu- sporum eftir hesu heimsókn.

Við hava tó havt skilafólk, sum hava sæð og granska, kanna og kveikt soleiðis at vit standa ikki á berum søguliga um hesa tíð.

Nógv liggur enn undir grønu torvu og væntar at verða kannað, ja helst liggur her søguligt tilfar, sum vilja klárleggja mangt í søgu okkara, sum nú liggur dulgt.

Vit vita bert útfrá sagnum, hvar Sigmundur Brestisson er grivin – hví ikki gerða gravirannsóknir til tess at fáa vissu fyri at so er. Og hvar er Tróndur í Gøtu grivin?

Vit síggja úti á Stóru Dímun stórar garðar, ella múrar, sum sagt verður um, at teir eru bygdar til vindverju – jú gamaní at so kann vera, men tann tankin sníkir seg inn á ein, tá man stendur har á staðnum, at helst hava hesir múrar eisini tænt øðrum

endamáli – kanska eru teir partar av einum størri virkisgarði at verja fólk og fena á staðnum móti álopumuttaní frá.

Vit síggja soleiðis, at tað nógva av søguni finna vit í kvæðum og nógv er grundað á sagnir og gitingar, tí onki er skrivað í miðöldini so vítt vit vita – fá meg tó illa at trúgva, at heilt onki skrivligt er frá hesi tíð – kanska er tað bert ein spurningur um at leita á rætta stað og seta pening av, so til ber at seta fólk til at gerða hesar kanningar ella leitingar, eitt nú í Vatikaninum.

Tað sum er undir moldum.

Eftir kríggjið hava verið gjørdar nógvar rannsóknir. Eldsálir sum Sverri Dahl hava, saman við fólki úttanífrá, staðið fyri kanninum og útgrevstri kanska serliga í Kirkjubø, men eisini í Kvívík v.m. og seinni eisini hava Arni Thorsteinsson og Símun Arge saman við góðum fólki avdúka søgu okkara undir moldum eins og omaná – eitt nú Koltur, Sand v.m.

Tað sum serliga er áhugavert á Koltri er, at arkitektur hava havt

tíðandi leiklut í endurbyggingini og hava havt nært samstarv við fornfrøðingar og aðrar. Tað er áhugavert, at til hevur borið til at savna pening til hesa ætlan, og hevur man her fingið pening úttanífrá.

Nú er ikki meiningin at taka alt tað fram, sum kveikt og kannað er, men bert nevna tað, sum vit flest øll vita um, tí vert er at siga frá hvørji søgusporini eru.

Mangt er eftir at avdúka og kanna hjá okkum og komandi ættarliðum.

Tað sum er omaná

Men hvat gerða vit ídag..

Vit hava sæð, at ansur er fyri bygningum av serligum slag, hava virðing millum manna – Hvalastøðin við Áir er gott dømi – her síggja vit at bygn-

broytingar tengdar at mentanarvirsemi, sum hevur kveikandi týdning fyri býarlívið – eitt sera gott dømi um at transformera ein bygning frá victoriatíðini til nútíðar býarfunktiún.

Vit hava sæð í Gøtu, hvussu fólk har hava tikið seg saman, at varðveita ta gomlu bygdmyndina miðskeiðis í Norðagøtu – her er eitt dømi um at tað ber til við góðum fólki, at bera so í bandi, at gamli byggihátturin verður varðveittur, so komandi ættarlið síggja hvussu tey farðandi hava liva.

Á Tvøroyri eru gomlu kongligu einahandilshúsini varðveitt, og standa tey nú sum minnisvarði yvir

ingsanlegg frá industrialismuni verða sett í stand og varðveitt, hetta er megnartak, sum Søvni Landsins við Erland Viberg Joensen á odda, eru við at umskapa til savn um tíðina hjá hvalastøðum.

Í Havn hevur drottning Victoria sett sítt mest kenda fingramerki niðri í Rættara við Fabrikkini, sum nú eitur Fabrikkina hjá Østrøm og sum hevur fingið loyvi at standa stórtstæð í uppruna sniði úttan. Innan eru tó broytingar farnar fram, og eru hesar

